

פרשת תצוה

שמו של משה בפרשה

"ואתה תצוה את בני ישראל" (כו, כ)

כתוב ב"בעל הטורים" בכל התורה כולה מאז לידתו של משה רבינו אין פרשה שלא הוזכר שמו של משה, חוץ מפרשתינו – פרשת תצוה, שלא הוזכר כלל שמו, אלא נאמר בלשון "ואתה" [למעט חומש דברים אשר הוא מדברי משה רבינו], והטעם לכך, כיון שאמר משה במעשה העגל "ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת", וקללת חכם אפילו על תנאי באה, ונתקיימה הקללה בפרשה זו. מכאן אמרו שלא יפתח אדם פיו לשטן, ויש שרמזו זאת תיבת "ויקחו" ראשי תיבות וישאו קל וחומר – ולא יקללו את עצמם.

מוסיף הגר"א מוילנא זצ"ל לעולם נופל ז' באדר – יום פטירתו של משה רבינו בפרשת תצוה, [למעט מקרים בודדים ונדירים אשר בהם נופלת פרשה זו לאחר ז' באדר], ידע נותן התורה הצופה ומביט עד סוף כל הדורות, כי בז' באדר יסתלק משה רבינו, ולכן לא הזכיר את שמו בפרשה זו הנופלת ביום פטירתו. אמנם על אף שלא הוזכר שמו במפורש, ברמז כן נזכר שמו – דמאה ואחד פסוקים יש בפרשתינו, והאותיות הנעלמות של משה [מם שין הא] הן בגימטריא מאה ואחד.

בספר "דברי צדיקים" כותב שמעתי אומרים בשם הגר"א זצ"ל הטעם שדווקא בפרשה זו נתקיימה הקללה של "מחני נא מספרך אשר כתבת", דהפרשה העשרים מתחילת התורה היא פרשת תצוה, וכיון שאמר "מספרך" קיים דיבורו, ספר – ד', הפרשה העשרים. בספר "מדרשו של שם" כתב רמז אחר "אשר כתבת" תיבת אשר בגימטריא "תצוה" [501].

עשרה פרקי צוזא חד עשר פרקי צמרי זוזי, היינו שהרגילות היה לשכור סמר למהלך עשרה פרסאות שהוא מהלך אדם ליום כמש"כ המהרש"א, וצקנת יותר מהרגילות כזר שכרו כפול. וצפ"ר שיחת מלאכי השרת (פרק שלישי) כתב, שכן הדרך צוז"ל צכ"מ כשרנו לומר מספר מרובה תפסו למספר מאה והוא לאו דוקא, והביא שם גם מכאן שאמרו השונה פרקו מאה פעמים כו' ע"ש. ולדבריו מ"ש כאן מאה פעמים הוא לאו דוקא אלא תפסו למספר מרובה. אמנם יותר נראה כמש"כ בצפרים הג"ל, שנקטו מספר מאה שכן היה דרכם לחזור מאה פעמים, ומוצן הדמיון משוק של חמרין כמו שבארנו.

ובענין מספר מאה ואחד, כתב צחוק' ר"ד, שמעתי

הטעם דכתיב (איוב כח, יב) והחכמה מאין

תמלא, מאין בגימטריא מאה ואחד ע"ש. והמהרש"א כתב, נקט צמילתיה מספר הזה לפי הרמז עובד אלהים לאשר הוא ר"ת גימטריא ק"א. ולא עזדו הוא ר"ת גימטריא מאה ע"ש. וכ"כ רמז זה צפ"ר רבינו אפרים עה"ת פ' תשא (לב, לד) ע"ש. וכן הביא רמזים אלו בשל"ה הק' מס' שבועות (דף לא ע"ב) בהגה"ה, שכתב מלאכי רמז גדול כזה הפסוק, הנה עובד אלקים לאשר ר"ת ע"ל בגימטריא ק"א, לא עזדו ר"ת עולה ק, הרי כששונה ק' עדיין נקרא לא עזדו. וכן צא הרמז החכמה מאין תמלא, מאין עולה ק"א, ואותיות מאיין הם הנעלמים מאותיות משה דמילואו כזה מ"ס ה"א ש"ן, וכן זגגזא"ל רבו של משה הנגלה לו בצנה כמוצא צתרגוס יונתן עולה ק"א ע"ש. וכ"כ עוד השל"ה צפ"ר שמות וצפ"ר וזאת הצרכה צתורה אור ע"ש. וצפ"ר צרית יעקב פייתוסי (דף סו ע"א), הביא מספר אמרי שפר שהקשו על הרמז של ר"ת עובד אלקים לאשר, דהרי תיבת לאשר לא קאי אלעיל מינה אלא נמשכת לאשר לא עזדו. ומירץ דצמיצת לאשר יש צה מפסיק טפחא לרמז אל הג"ל ע"ש.

עוד כתבו בצפרים צסגולת תורת מאה ואחד פעמים

שהוא מועיל לזכרון. וכבר מצינו לאחד מחכמי אשכנז הקדמונים רבינו אפרים ז"ל צפירושו עה"ת צפ"ר תשא שם צפסוק כי מלאכי ילך לפניך, כתב דע לך כי המלאך הממונה על השכחה שמו פוטא עם ד' אותיות יעלה ק, ומי ששונה ק"א פעמים ניגול מזה המלאך. וצוה נרמז מ"ש רו"ל אינו דומה מי ששונה הלכתו מאה למי ששונה ק"א כו' ע"ש. וצפ"ר תורת חיים סנהדרין (נט ב) צד"ה נפש עמל עמלה לו כי אכף

כולם שאמרו צתפילה צצבור צעשרה ראשונים.

א"ל בר חי חי להלל. המלא הרועים ז"ל צספר כנוס סופרים (צערכו) כתב, מספקא לי אם הוא הלל הנשיא, או הלל שהיה אמורא ע"ש. והנה כזר נסתפק צוה היוחסין (צערכו ע' סב) שכתב, וכן יש אמורא שנקרא כן צפ"ק דחגיגה א"ל צר הי הי להלל א"ל אליהו לצר הי הי, או אולי הוא תנא שהיה צומן הלל ע"ש. ומלאכי צתשצ"ן ת"א (סוס"י קלה) שמדבר צענין הלל האמורא שהיה צנו של ר"י נשיאה צן צנו של רבינו הקדוש, ומציין כמה מקומות צש"ס שזכר הלל האמורא, וצינייהם כתב גם צפ"ק דחגיגה ע"ש, וכוונתו להגמ' כאן, ומצואר שהצין דהוא הלל האמורא. ובספר גופי הלכות למהר"ש אלגזי ז"ל (דף קמג ע"ב) כתב, דצן הא הא וצן צג צג הם השני גרים שבאו לפני הלל צצצת (לא ח), דהאחד אמר גיירני ע"מ שתימני כהן גדול, ואח"כ הודה שאינו ראוי להיות כה"ג, וקראוהו צן הא הא לרמזו שהשפיל עצמו ליקרא צן אצרהם ושרה ולא צן כהנים. והשני אמר גיירני ע"מ שתלמדני תורה שבכתב ולא שבצ"פ, יומא קמא אמר ליה א"צ ג"ד למחר אפיך ליה ד' ג' צ' כו', וזה נרמז צשם צן צג צג שיש צו צ' לפני ג' וג' לפני צ' ע"ש. ומצואר שהצין דהלל זה הוא הלל הזקן התנא.

ואינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחד. צספר קהלת יעקב (קרלין) צהקדמה, כתב לצאר דצרי הגמ' כאן, דהשונה פרקו מאה פעמים היה דרכם צכך ומחוייב צוה לצל יתחייב צנפשו צשכחו דבר ממשנתו, אצל המוסיקף יותר מכפי הרגילות מורה ע"ע אהצת התורה יותר, נקרא עובד אלקים לפי שהוא משנה טבעו ורגילותו מאהצת הצורה ומורתו הקדושה ע"ש. וכ"כ צמרומי שדה כאן, דמאה פעמים דרך ת"ת צכך כדי שלא ישכת, אצל מאה ואחד הוא רק משום אהצת תורה, וזה עבודת אלקים ע"ש. וכבר כתב לצאר קן צספר תניא (ליקוטי אמרים פט"ו), שצימיהם היה הרגילות לשנות כל פרק מאה פעמים, ולכן זאת הפעם המאה ואחת היתירה על הרגילות שהורגל מנעוריו, שקולה כנגד כולן ועולה על גביהן ציתר שאת יותר עז להיות נקרא עובד אלהים, מפני שכדי לשנות טבע הרגילות צריך לעורר האהבה לה' ע"ש. וע"ע דצבריו צהל' ת"ת (פ"ב ס"ג). וצדצריהם מוצן מה שא"ל לא ולמד משוק של חמרין

עליו פיהו, כתב נראה למ"ש אינו דומה השונה פרקו כו', והטעם משום דשם שר הממונה על השכחה בגימטריא מאה, ושם שר הממונה על הזכרון הוא מיכאל עולה מאה ואחד, לזה קאמר נפש עמל שחוזר על תורתו חמיד, עמלה לו היא מחזרת עליו שאינו משכחה, כי אכף עליו פיהו כשחזר עליה הרצה במספר פיה"ו שעולה מאה ואחד, וכן אכף בגימטריא מאה ואחד ע"ש. ועיין צפתח עינים סנהדרין שם שכתב רמז זה מדנפשיה ע"ש.

והנה התורת חיים לא פירש מהו שם שר של שכחה שעולה מאה, ועיין בחליה רבה (רס"י רנט) שהבין בדברי התורת חיים שכוונתו לשם פוטה שהוא שר של שכחה. ומזה הוכיח דשמו הוא פוטה צטי"ת ולא פוטה ע"ש. ועיין בכף החיים למהרש"פ (סימן לא אות כז). ואפשר עוד דכוונת התורת חיים לשם מ"ס, וכמ"ש בשער מאמרי רז"ל (ריש חגיגה) לבאר מ"ש אינו דומה כו', וז"ל דע כי השר הממונה על השכחה נקרא שמו מ"ס, וז"ס ויתן על פניו מסו"ה, ר"ל כי הקליפה הזו רוזה לעשות הפסק למעלה, ולפיכך השונה פרקו מאה פעמים כמנין מ"ס שוכח, והשונה מאה ואחד הוא מתגבר עליו ונוצחו ואינו שולט בו להשכיחו ע"ש. וכ"כ עוד בשער המלות ר"פ וחתחנן (דף לב ע"ב) ע"ש. וכן הביא בספר זכירה (ע' קעג) בשם שו"ע האר"ז ע"ש. וע"ע בפע"ח שער השבת (פכ"ד). ועיין בעינין יעקב כאן שכתב לפרש, כי מיכאל שר התורה גימטריא מאה ואחד, והשכחה הוא מזד ס"מ שהוא בגימטריא ק', לכך השונה ק"א פעמים גובר מיכאל על ס"מ ע"ש. וכ"כ במגלה עמוקות פ' תולדות (בפסוק ויהי אך ילא ילא) ע"ש. והחת"ס בתורת משה סו"פ חלוה (דף עו ע"א) בד"ה והיה לה' לשם, כתב אמרו הקדמונים ס"מ גימטריא ק' ואז עדיין שולט שכחה, ואם מוסיף עוד אחד יהא ק"א, לכן השונה לימודו מאה פעמים ואחד אינו שוכח ע"ש. ולפי"ד האר"ז ל' אחי שפיר טפי, דהשר הממונה על השכחה מ"ס שמו.

ובמגלה עמוקות סו"פ נצבים (דף סא ע"ב) כתב, ולפי שמה ידבר והאלקים יענו בקול, מ"ס שבלוחות עומדין בנס, כי הוא פוטה שר השכחה שמספרו מאה, החכמה מאיין תמצא, שהוא נעלם מ"ס שיין ה"א, והוא תשבון מיכאל זנגיא"ל שר התורה, לב חכם ישכיל פיה"ו שהוא מאה ואחד, כמ"ש אינו דומה לומד פרק ק' פעמים למאה ואחד. לכן בפסחים

(קי א) עד מאה פקע שידא, שאמר מאה ואחד ולא היה שוב יכולת לשד אלל זוגות רק עד מאה. **אשרי מי שבא לכא"ן (פסחים נ' א) שהוא מאה, ואז ותלמודו צידו מתקיים ע"ש. וע"ע בדבריו במגלה עמוקות (אופן נו).** וכעין דבריו כתב גם הרמ"ע ז"ל בכנפי יונה ח"ה (סימן לו), והוצא צילקוט ראובני (סו"פ לו), אינו דומה שונה פרקו כו', כי שר של שכחה מ"ה שמו [אולי ז"ל מ"ס שמו] ואמרו פוטה שמו בגימטריא מאה, ושם מיכאל מאה ואחד, וכן זנגיא"ל רבו של מרע"ה, וכן מאיין שהוא מילואו של משה ע"ש. ומש"כ המגלה עמוקות והרמ"ע משם זנגיא"ל שר התורה, בשל"ה מס' שזעות שהבאנו לעיל כתב זנגוא"ל רבו של משה. ועיין בקהלת יעקב (ע' זנגוא"ל). וכן הביא בספר זכירה (ע' קעד) ע"ש. ובמגלה עמוקות עלמו (באופן נו) כתב השם זנגוא"ל ע"ש.

ומש"ב המגלה עמוקות מהא דפסחים מאה וחד ופקע שידא, ע"ע בקהלת יעקב (ע' מאה) שכתב, כח הקליפות הוא רק עד מאה כמ"ש צפ' ערבי פסחים מאה וחד פקע שידא, ויש מאה כבלים בצט"א, וכן אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה מאה ואחד, שר של שכחה מ"ס גימטריא מאה ע"ש. וזישמח משה פ' עקב (דף קה ע"ב) כתב, ידוע דתוקף כחות הטומאה במאה, כמבואר צפרק ערבי פסחים עד מאה וחד ופקע שידא, וזה הטעם הוא שאמרו רז"ל אינו דומה מי ששונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה פעמים ואחד, כמבואר בצפריים דכל תוקף הטומאה הוא ס"מ, ואיך אומיות הנשארים הוא הקדושה המחיה אותו ע"ש.

ויש לעיין במש"כ המהרש"א בפסחים (קי א) שם, מאה וחד ופקע שידא, דבמאה כבר לית ביה משום זוגות משום דהוא כולל כל המספרים בכח הא' והוא מספר מעשר מן המעשר קודם קדשים כמו תרומת מעשר שנותן לוי לכהן ע"ש. ונבענין מספר מאה שהוא מעשר מן המעשר, כ"כ עוד המהרש"א בחגיגה כאן ובכתובות (קיצ א) ד"ה שמכונה, ובמנחות סו"פ החללת (מג ב) לענין מאה צרכות ע"ש. וכדבריו במנחות שם, כ"כ גם בצפריים עקידת יצחק (שער עז) ע"ש. וז"ב לפי מה שהבאנו דדוקא במאה ואחד ילא מתוקף כחות הטומאה, וכן מוכח בגמ' שם דדוקא במאה וחד פקע שידא. ועיין בצפריים הזוקר (אות מה). וכן יש לעיין במש"כ הרי"ף בע"י כאן, שיש

מלאכי המיוחד גדול יותר במעלה מקודמיו. ועיין להרחי"ד ז"ל בנחל קדומים פ' חוקת (אות ב') שכתב, במ"ש ז"ל לשנות פרקו ק"א פעמים, וכתבו המפרשים דבכל פעם נבדל מלאך רוחני יותר ע"ש. ונראה שנתכוון לדברי הנשמת אדם הנ"ל.

ויש לנו לדעת בענין סגולת חזרת ק"א פעמים שמועיל לזכרון, אם הוא דוקא בחזרה על אחר ק"א פעמים ברציפות, או לאו דוקא אלא אף אם חזר הק"א פעמים במשך זמן זמנים טובא מהני סגולה זו. ובמ"ש ב"ש ב"כ"מ תנא מינייה ארבעין זימנין ודמי ליה כמאן דמנחי בכיסיה, משמע לכאורה שזה היה על אחר שחזר עליו ארבעין זימנין. ועיין בספר תולדת אדם (דף לו) שמסופר על מנהגו של הגאון רבי זלמן מווילנא ז"ל, שהיה חוזר על לימודו מאות פעמים ברציפות בבת אחת, ואחרי פרק זמן חזר עליו עוד איזה עשרות פעמים ע"ש. ובשו"ת חת"ס או"ח (סימן כ') כתב בטעם הדין בהזכרות שבתפילה שאחרי שלשים יום אין חזר בספק אם הזכיר, וכתב עפ"מ"ש אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים כו', וכן הוא מפורסם ומקובל שהשונה מאה פעמים ואחד לא במהרה הוא שוכח. ובמשך שלשים יום כבר התפלל ק"א תפלות, ולכן כיון שכבר הזכיר ק"א פעמים שוב אינו שוכח ע"ש. ויש ללמוד מדבריו דסגולת ק"א פעמים לזכרון הוא אף אם לומד ק"א פעמים במשך ימים רבים. וע"ע בספר נהורא דאורייתא (מאמר שלישי פ"ז), שכתב דהכי עדיף דחזרת המאה ואחד פעמים תהיה ממושכת וזמן הרבה, וכך יקבע הענין במוחו יותר מאם יחזור ק"א פעמים ציוס אחד ע"ש.

וביאור ענין מאה ואחד בתורת החסידות, בתולדות יעקב יוסף בסופו (דברים ששמעתי ממורי אות ז'), כתב בשם הבעש"ט ז"ע לפרש מ"ש שמאה פעמים נקרא לא עבדו, "משום שחסר ממנו אחד שיכוין לשמו ית' קוד אחד האמיתי" ע"ש. וע"ע בספרו בן פורת פ' חיי (דף מא). וכן הביא בשם הבעש"ט ז"ע, בדגל מחנה אפרים (פ' ויקרא ופ' אחרי), דמאה פעמים ואחד היינו שיכניס בלימודו האחד שהוא אלופו של עולם ע"ש. וע"ע ברמתיס נופים על תדב"א (דף לה ע"ב). ובספר תולדות יצחק (תהלים ג') כתב, אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה פעמים ואחד, הול"ל מאה ואחד פעמים. וביאר הבעש"ט הק' וזקללה"ה, שהכוונה מי ששונה פרקו אותם פעמים וצעת היא מתדבק

בקבלה שהשונה פרקו מאה פעמים אינו שוכח כו' ע"ש. וז"כ לפי מה שהבאנו דדוקא במאה פעמים ואחד יש קבלה זו שמועיל לזכרון.

ועיין בבן יהודע כאן שהביא בשם האר"י ז"ל בעץ חיים, ששר של שכחה נקרא מס. וכתב עוד בשם הרמ"ז ז"ל דשר שכחה נקרא פוטה מספר מאה, ומיכאל שר התורה מספרו ק"א. וכתב הבן יהודע ויתכן שיש לשר שכחה כמה שמות ע"ש. ובספר משנת חסידים (מסכת שארית יוס ראשון פ"ב), כתב אם שוכח מה שלומד מפני שאינו שונה פרקו מאה ואחד פעם כמספר מיכאל"ל או זגוגאל"ל שהוא רבו של משה, אלא שונה אותה מאה פעמים כמספר מ"ס או פוט"ה שהוא שר אחד של שכחה ע"ש. ומשמע מלשונו שהוא אחד מהשרים הממונים על השכחה. ועיין במה שכתבנו במס' שבת (קמ"ז) בשם מהר"ש מאוסטרופולי ז"ל, דשר השכחה שמו ר"ב ע"ש. **ובכלי יקר פ' ואחמנן (ד', ע), כתב לרמו בדברי הגמ' כאן, והוא כשחשכנל במלת זכר ובמלת שכח תמצא מספר ק"א ביניהם, והרובה לנטל השכחה יחזור על לימודו ק"א פעמים וזהם יפחות מן מספר שכח ק"א וישאר מלת זכר. וקרוז לשמוע שהמלאך הממונה על הזכרון זכר שמו ויש לו רכ"ז כוחות, והמלאך הממונה על השכחה שכח שמו ויש לו שכ"ח כוחות, וכשחזר על לימודו ק"א פעמים החליש כל כוחותיו היתרים ונכנס תחת יד המלאך הממונה על הזכרון ע"ש.**

בבעל הטורים פ' תשא (לג, לד) בפסוק הנה מלאכי ילך לפניך וגו', כתב מלאכי גימטריא מאה ואחד, ילך עולה כמנין הלכה, רמו למ"ש אינו דומה מי ששונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחד, שע"י כן ילך ההלכה לפניו, גם הנה עולה כמנין הלכה ע"ש. וז"כ רמו ענין זה בפסוק כאן בתיבת מלאכי. ואפשר עפ"מ"ש"כ בספר נשמת אדם (דף מז ע"ב), שמעתי אומרים במאז"ל אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים כו', מה הכוונה אם ר"ל על קיצול שכן, הול"ל גדול השונה פרקו מאה פעמים ואחד כו', מהו אומרו אינו דומה. אלא הכוונה שקאי אצריחת המלאכים שנצטוו מלמידת פרקו שבכל פעם ופעם נבדל מלאך חדש, ואחד אינו דומה ברוחניות לחבירו, כי בכל פעם שחזר ושונה מעמיק יותר בעיון, וע"כ כל מלאך ג"כ יותר רוחני מזה שלפניו כפי עומק העיון, וז"ש אינו דומה ר"ל כי אינם דומים ברוחניות ע"ש. והוה הרמו בפסוק הנה מלאכי ילך וגו', דכפעם המאה ואחד,

עֲדוֹת פִּיָּהּ : פֶּטַל עוֹלָם יִדְבַּרְךָ נֹצֵב בַּשָּׁמַיִם :
 צ לְדֹר וָדֹר אֲמוֹנַתְךָ כּוֹנֵנֶת אֶרֶץ וְתַעֲמֹד :
 צא לְמִשְׁפָּטֶיךָ עֲמְדוּ הַיּוֹם כִּי הִכַּל עֲבָדֶיךָ :
 צב לֹאֵלֵי תוֹרַתְךָ שֶׁשָּׁעִי אִזּוֹ אֶבְדָּתִי בְּעֵינַי :
 צג לְעוֹלָם לֹא אֲשַׁבַּח פְּקֻדֶיךָ כִּי בָם חִיֵּיתִנִּי :
 צד לָךְ אָנִי הוֹשִׁיעֵנִי כִּי פְקוּדֶיךָ דָּרָשְׁתִּי : צה לִי
 קוֹן רְשָׁעִים לְאַבְדָּנִי עֲרַתֶּיךָ אֶתְכַוֵּן : צו לְכָל
 תְּכַלֶּה רְאִיתִי קֶץ רַחֲבָה מִצֹּתְךָ מְאֹד :
 צז מָה אֶהְבֵּתִי תוֹרַתְךָ כָּל הַיּוֹם הִיא שִׁיחַתִּי :
 צח מֵאֵיבֵי תַחְכְּמֵי מִצֹּתֶיךָ כִּי לְעוֹלָם הִיא
 צט לִי : מִכָּל מְלַמְדֵי הַשִּׁכְלָתִי כִּי עֲדוֹתֶיךָ

ס ו פ ר

הורחב/201802

ה ת ״ ם

אורייתחכמה

לעולם ה' דברך נצב בשמים, הענין כי ידוע שביקש הקב"ה לברא את העולם במה"ד ראה שאין העולם מתקיים שטפו במדה"ר, וכ' כמנ"ע בעשרה מאמרות שאפ"ה לא נתבטל כוונת הבורא ית"ש כי מ"מ מתקיים בצדיקים יסודי העולם שעמהם מתנהג בדין גמור, והנה ידוע שאע"פ שמתנהג העוה"ז במדת הרחמים מ"מ אינו מותר כי אם מאריך אפו וגבי דילי' א' לא' באופן שיתקיים העולם וזהו לעולם ה' דברך נצב בשמים כאותן צדיקים המכונים שמים דברך דיבור לשון קשה שהוא מדת הדין.

מאיבי תחכמני מצותיך כי לעולם היא לי, אחז"ל (חגיגה ט'): המחזיר אחר למודו ק"א פעמים אינו שוכח. וכ' הרמ"ע כי השכחה מהס"ם וס"ם גמטריי מאה ע"כ מאה פעמים וא' מנצחו. והיינו מאויבי תחכמני מצותיך אם תחכמני יותר מאויבי שהוא הס"ם אז לעולם היא לי בלי שכחה ע"כ ס"ת דהאי קרא ק"א דוק ותשכח, ור"ת מ"ת מ"ך שזו היא התמניות שלו על מיתה ועל עוני ומורי בהפלאה (ס"פ וישלח) כ' ששמו תמנע מת ען לשון עוני, ופה רמזו במ"ת מ"ך, ונשאר לעולם היא לי ר"ת גמטריי' אדנ"י ית"ש אחר שנתבטל הס"ם ע"י ק"א פעם כנ"ל. (דרשות ת"י)